

RAČUNALO PRIJATELJ ILI NEPRIJATELJ

UVOD

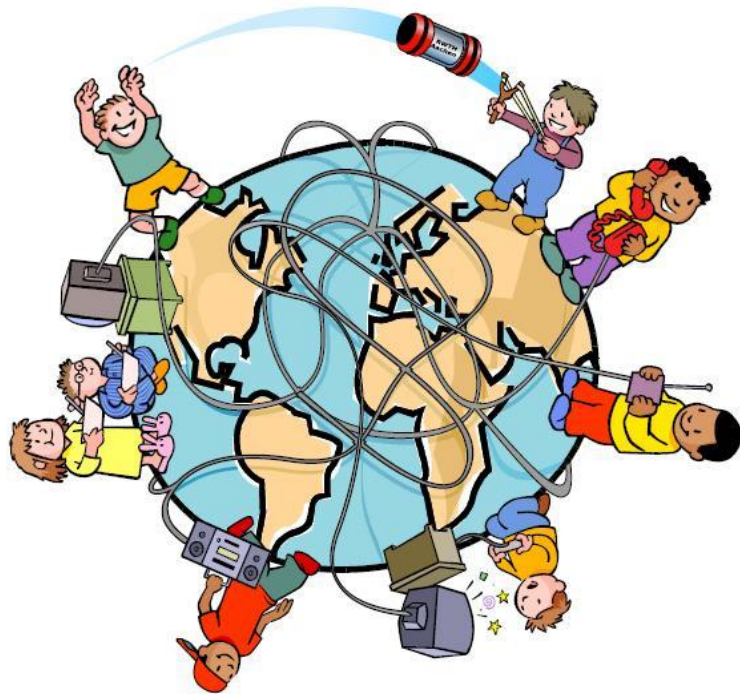

- Kako živimo u svijetu vladavine medija, a to su TV, računala, videoigrice, radio, knjige, audio vrpce i CD-i od kojih je također nemoguće pobjeći, moramo se zapitati koliki je utjecaj računalnih igrica, društvenih mreža i interneta na ponašanje

INTERNET

- Globalna računalna mreža
- Internet čine stotine milijuna računala širom svijeta, međusobno povezanih žičnim, bežičnim i optičkim vezama

Čovjekova želja za druženjem pronalazi uvijek nove načine interakcije koji zajedno s brzim razvojem novih tehnologija, definiraju društvenost na posve novi način.

Izvor, svibanj 2011: www.cert.hr (brošura Zaštite privatnost na Facebooku)

facebook®

DVIJE STRANE MEDALJE

- Internet pruža obilje informacija
- Poboljša komunikaciju među ljudima na brži, jeftiniji i efikasniji način
- Plasira lažne informacije u svrhu ostvarivanja ideoloških, političkih ili čak vojnih ciljeva
- Virusi, crvi
- Igre koje preferirate se uglavnom zasnivaju na zlostavljanju i ubijanju protivnika

POSLJEDICE

- Agresivnost
- Sklonost nasilju
- Loš utjecaj na socijalizaciju
- Zdravstveni problemi (vid, bol u kralježnici, zglobovima, umor)

LOŠA STRANA INTERNETA

- Vrlo je teško postaviti pravila ponašanja na internetu i time omogućiti sigurnost i zaštitu korisnika
- Ne postoji središnja međunarodna organizacija koja motri ili odobrava sadržaj na internetu prije nego što se on ondje pojavi
- Sloboda koju pruža internet i nepostojanje efikasnog načina kontrole ostavlja mogućnost za zlouporabu interneta

PORNOGRAFIJA NA INTERNETU

Izraz "dječja pornografija" uključuje pornografski materijal koji vizualno prikazuje:

- maloljetnika kako sudjeluje u seksualno eksplicitnom ponašanju
- osobu koja izgleda kao maloljetnik koji sudjeluje u seksualno eksplicitnom ponašanju
- stvarne slike koje predstavljaju maloljetnika kako sudjeluje u seksualno eksplicitnom ponašanju

STATISTIKE

- Između 25 i 35 % djece bilo izloženo seksualnim sadržajima putem interneta

INTERNET I DJECA

- Kroz rad na računalu, učite na zabavan i zanimljiv način o tome kako koristiti informatičku tehnologiju
- Razvoj informatike, njezina interaktivnost i povećane mogućnosti komuniciranja, sve više predstavljaju rizik za sve korisnike, a ponajviše djecu

OPASNOSTI MODERNIH OBLIKA KOMUNIKACIJE

- Izloženost neprimjerenim seksualnim sadržajima
- Internet – novo igralište dostupnije pedofilima i trgovcima djecom
- Izloženost uznemirujućim i neprijateljskim porukama
- Moguća pretjerana izoliranost djece i mladih radi prečestog i/ili dugotrajnog korištenja Interneta

OBLICI ELEKTRONIČKOG NASILJA

- Poticanje grupne mržnje
- Nesavjestan pristup štetnim sadržajima
- Širenje nasilnih i uvredljivih komentara o vršnjaku
- "provaljivanje" u tuđe e-mail adrese
- Seksualno namamljivanje

ŠTO RODITELJI MOGU UČINITI KAKO BI VI SIGURNO KORISTILI INTERNET?

- Roditelji moraju biti zainteresirani za vaše online aktivnosti
- Postavitavljanje pravila korištenja interneta (zajedno s vama, zapamtite: tih pravila se i roditelji također trebaju pridržavati!)
- Objasniti tko je stranac u stvarnom i virtualnom svijetu
- Objasniti koje su moguće opasnosti susreta s osobom koju poznaje samo preko chata, društvenih mreža i interneta

- Objasnite opasnosti slanja vlastitih fotografija putem interneta
- Upozoriti da nekritičan razgovor s nepoznatim osobama, može biti opasan
- Umjesto same zabrane da ne iznosite osobne informacije, važno je ih naučiti kako da ograniče pristup tim informacijama

SAVJETI DJECI

- OPREZNO NA INTERNETU
- Ne davati nikome osobne podatke:
  - svoje ime
  - adresu elektroničke pošte
  - korisnička imena i lozinke
  - brojeve telefona
  - adresu
  - ime škole
- Ne davati osobne podatke svojih prijatelja i roditelja

○ LAŽNO PREDSTAVLJANJE

Osobe s kojima komuniciraju putem interneta mogu lagati o tome tko su i koliko imaju godina. Nisu sve informacije koje dobiju putem interneta točne i istinite

○ SUSRETI S DRUGIM OSOBAMA

Susret s osobom koju su upoznali putem interneta može biti opasan.

- PRIMANJE I SLANJE PORUKA
- Primanje e-mailova, poruka putem aplikacija za izravnu razmjenu elektronske pošte (popularnih Instant Messagera), otvaranje datoteka, slika i video materijala može stvoriti problem:
  - virusi ti mogu onemogućiti daljnji rad na računalu
  - na zaslonu računala mogu se pojaviti uznemirujuće poruke, slike ili video sadržaji.
- Naučite dijete da vam se **POVJERI**

PO ČEMU SE ELEKTRONIČKO ZLOSTAVLJANJE RAZLIKUJE OD NASILJA VRŠNJAKA?

- Može biti prisutno 24 sata, svih 7 dana u tjednu (24/7).
- Dijete je izloženo nasilju i uznemiravanju kod kuće i na drugim mjestima koja su prije za njega bila sigurna.
- Publika i svjedoci zlostavljanja mogu biti mnogobrojni i njihov se broj brzo povećava.

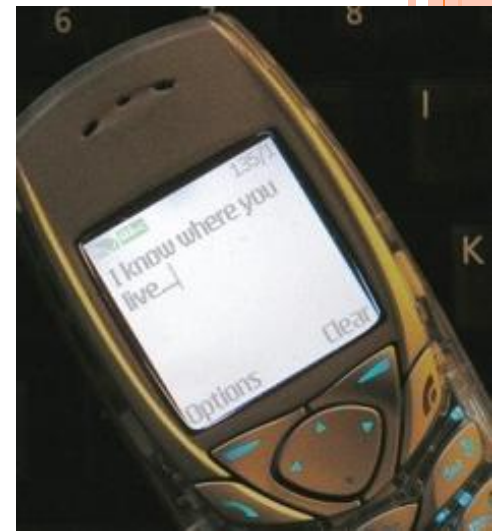

PO ČEMU SE ELEKTRONIČKO ZLOSTAVLJANJE RAZLIKUJE OD NASILJA VRŠNJAKA?

- Djeca i mladi koji se ponašaju nasilno mogu ostati anonimni.
- Ova činjenica može izazvati snažan osjećaj straha, izloženosti i nezaštićenosti kod onih koji su doživjeli e-zlostavljanje, a zlostavljaču to može biti poticaj za nastavak zlostavljanja.

Poruka na zaslonu
mobitela:

Znam gdje živiš...

PO ČEMU SE ELEKTRONIČKO ZLOSTAVLJANJE RAZLIKUJE OD NASILJA VRŠNJAKA?

- Elektroničko zlostavljanje može biti prisutno među vršnjacima, ali mete mogu biti i odrasli, kao na primjer profesori i učitelji. Godine i uzrast nisu presudni.
- Bez fizičkog kontakta sa žrtvom ili publikom, djeca i mladi teže vide i razumiju štetu koju njihove riječi mogu nanijeti. Katkad i šaljive poruke mogu povrijediti, iako nisu imale namjeru ikoga zlostavljati.

Poruka na zaslonu računala: Mrzim

te!!!!

(Izvor: www.prekinilanac.org)

U SLUČAJEVIMA NASILJA I ZLOSTAVLJANJA NA INTERNETU VAŽNO JE UČINITI:

- Poznajete li osobu koja je odgovorna za uznemirujući sadržaj, zamolite je da ga ukloni.
- Kontaktirajte internetskog nositelja, (eng. host), kako biste podnijeli zahtjev da se navedeni sadržaj ukloni.
- Pitajte osobu koja je odgovorna za uznemirujući sadržaj kome je slala poruke.

- Poznajete li učenike koji su slali poruke zlostavljajućeg karaktera, skinite s interneta njihove tekstove ili fotografije i spremite ih u računalo dok ne kontaktiraju njihove roditelje.
- U slučajevima zlostavljanja, kontaktirajte policiju koja može utvrditi što sve treba uzeti kao dokaz. Možda će biti potrebno uključiti policiju da bi pružatelj internetskih usluga provjerio podatke drugih sumnjivih korisnika.

ŠTO KAŽE PRAVILNIK
O IZRICANJU
PEDAGOŠKIH MJERA

Lakšim neprihvatljivim ponašanjima

- poticanje drugih učenika na neprihvatljiva ponašanja;
- uznemiravanje učenika ili radnika škole odnosno druge aktivnosti koje izazivaju nelagodu u drugih osoba, nakon što je učenik na to upozoren;

Težim neprihvatljivim ponašanjima

povreda dostojanstva druge osobe omalovažavanjem, vrijeđanjem ili širenjem neistina i glasina o drugome učeniku ili radniku škole

Teškim neprihvatljivim ponašanjima

- izazivanje i poticanje nasilnog ponašanja (npr. prenošenje netočnih informacija koje su povod za nasilno ponašanje, skandiranje prije ili tijekom nasilnog ponašanja, snimanje događaja koji uključuje nasilno ponašanje i slična ponašanja
  - neovlašteno korištenje tuđih podataka za pristup elektroničkim bazama
  - poticanje grupnoga govora mržnje
- prisila drugog učenika na neprihvatljivo ponašanje ili iznuda drugog učenika

